

Historie van de spoorlijn

Het wandelspoor volgt het tracé van de voormalige spoorlijn Assen Stadskanaal. Deze lijn werd in 1904-1905 door de Noordoosterlocaalspoorweg-Maatschappij (N.O.L.S.) aangelegd. De N.O.L.S. werd in 1899 in Zwolle opgericht. Eén van de belangrijkste initiatiefnemers was de heer J. Willink, textiel-fabrikant te Winterswijk die zich al eerder met de aanleg van spoorlijnen in Twente had bezig gehouden. De spoorlijn Assen Stadskanaal maakte deel uit van het lijnennet van de N.O.L.S. dat zich uitstreckte van Zwolle tot Delfzijl. Deze spoorlijnen hadden als doel het Drentse en Groningse platteland beter te ontsluiten. Naast het vervoeren van personen kon men hierdoor de landbouwproducten goedkoper en sneller afvoeren. Zoals bij zoveel lokaal-spoorwegen het geval was liep het personenvervoer in de 30-er jaren door de opkomst van de auto en autobus en door de crisis sterk terug. Al in 1939 zou het personenvervoer op de lijn opgeheven worden, maar door het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog reden nog tot in 1948 persontreinen.

Landschap

Het tracé doorsnijdt twee landschapstypen. Het esdorpenlandschap is het oudste en is gelegen tussen Assen en Gasselte. De esdorpen zijn gesitueerd op de relatief hoog gelegen ruggen in het landschap. Hierop bevinden

zich tevens de akkers en bos/heidecomplexen. Tussen de ruggen liggen de beekdalen welke vanouds de bestemming hadden van (vochtig) weide- en hooiland. Met name de beekdalen van het Deurzerdiep en Rolderdiep zijn nog goed te herkennen. Naast het verschil in openheid (beekdal) en geslotenheid (rug) vertoont de kavelstructuur een groot verschil tussen de beide landschapstypen. De vele hunebedden en grafheuvels zijn gelegen op de hogere delen. Het landschap van de verveningen (Gasselte-Stadskanaal) is van veel jongere datum. »

Als gevolg van overbevolking op de zandgronden vestigden zich vanaf de 14e eeuw keuterboeren, in het veengebied die het veen voor eigen gebruik ontgonnen. Vanaf 1660 werd de veenontginning hier grootscheeps aangepakt. De vraag naar turf als brandstof in de steden en in de industrie leidde tot commerciële veenaafgraving. «

Wandelroutes

Deze wandelroute is één uit de serie onderstaande ANWB-bewegwijzerde wandelroutes:

- Bijvoetpad (Borger)
- Dorp en Veld (Gieten)
- Emmerdennen
- De Horst (Peize)
- Landgoederen De Wijk
- Landgoederen Eelde
- Rolder Es
- Rondje Zuidlaren
- Stad der Paleizen (Assen)
- Sterrebosch (Frederiksoord)
- Trommelslager (Hoogeveen)
- Van Wevershoek tot Everdoek (Meppel)
- Veste Ontdekkingsstocht (Coevorden)
- Wandelspoor (Assen-Gieten)
- Westerbork - Zwiggelte

Colofon

Deze route is samengesteld door: C. Bakker, NIVON. Met dank aan: Staatsbosbeheer, St. Het Drentsche Landschap, Waterschap Hunze en Aa's, D.J. de Jonge en J. Niestijl, NIVON. Foto's: A. Oosterman, Tolbert en E. van Ginkel (Deurzerdiep), Leiden. Vormgeving en realisatie: Turksma & Partners, Erkend Reclame-adviesbureau, Ruinerwold. Mede uitgevoerd met subsidie ROM / Waardevol Cultuur Landschap (WCL) project Drentsche Aa / Elperstroom

Recreatieschap Drenthe

Wandelspoor

ANWB-bewegwijzerde wandelroute

- Traject Assen - Deurzerdiep: 8 km
- Traject Deurzerdiep - Rolde: 5 km
- Traject Rolde - Anderen: 12 km

Aandachtspunten

Langs het voormalig spoor bevinden zich fiets- en wandelroutes. Als u het tracé van het wandel-spoor volgt komt u langs een aantal interessante punten die kenmerkend zijn voor het oude Drentse Landschap. Deze punten zijn achtereenvolgens:

Het beekdal van het Deurzer- en Rolderdiep - De gronden langs de beken werden vroeger door de boeren als hooi- en weideland gebruikt. Het Deurzer- en Rolderdiep maken tegenwoordig deel uit van het Nationaal Park Drentsche A.

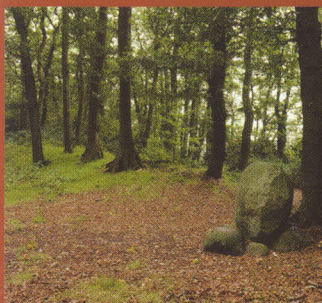
Hunebedden - Ten zuiden van de spoorlijn bij Rolde ligt een tweetal hunebedden. De stenen vormden de grafkamer waar overheen een heuvel was opgeworpen. Hunebedden werden gebruikt als gemeenschappelijk graf.

De Balloërkuil - De Balloërkuil bij Rolde werd volgens de overlevering vroeger gebruikt als vergaderplaats waar rechtszittingen werden gehouden.

De Essen - De es werd gebruikt als bouwland. Door eeuwenlange bemesting met pluggen en mest kwam het oppervlak van de es

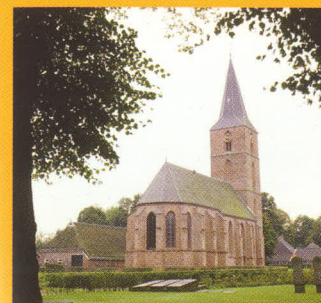
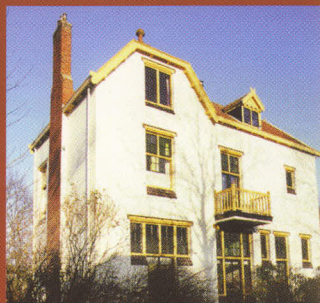
Het Tumulibos - Tumuli is het meervoud van het Latijnse woord tumulus, dat grafheuvel betekent. In dit bos tussen Assen en Rolde liggen enige tientallen grafheuvels die uit de IJzertijd dateren (800 - 12 voor Christus). Deze grafheuvels zijn zogenaamde brandheuvels. De over-

steeds hoger te liggen. Over de Noorder Es heeft u een mooi uitzicht op de toren van de middeleeuwse kerk van Rolde.

Station Rolde - Het oude stationsgebouw van Rolde zoals dat door de N.O.L.S. gebouwd is, wordt nu gebruikt als woonhuis.

Nederlands Hervormde Kerk te Rolde - Het huidige gebouw dateert uit de 15de eeuw, maar opgravingen hebben uitgewezen dat op deze plaats al in de 9de of 10de eeuw een houten kerk heeft gestaan. In de 13de eeuw werd deze vervangen door een stenen

kerk. De koorvensters zijn voorzien van gebrandschilderde ramen. Zij symboliseren de vroegere zes dingspelen van Drenthe. Dingspelen waren gebieden die in Drenthe waren ingesteld ten behoeve van de rechtspraak.

